

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, Csontos János, Horváth Antal,
Kalász Márton, Kő Pál, Nemes Attila,
Salamon Konrád, Szakály Sándor, Vasy Géza

Főszerkesztő: *Oláh János*
E-mail: foszerkeszto@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

Olvasószerkesztő, próza: *Bíró Gergely*
E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Tanulmány: *Rosonczy Ildikó*
E-mail: tanulmany@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Vers: *Szentmártoni János*
E-mail: vers@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Nyitott Műhely: *Ekler Andrea*
E-mail: andrea.ekler@gmail.com

Európai Figyelő: *Falusi Márton*
E-mail: europeanobserver@magyarnaplo.hu

Könyvszemle: *Erős Kinga*
E-mail: kritika@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7030

Tördelőszerkesztő: *Molnár Csenge-Hajna*
Borító: *Zách Eszter*

Ügyműhely: *Cech Vilmosné, Nagyné Nespor*
Gabriella, Szentmártoni Anikó
E-mail: adminisztracio@magyarnaplo.hu

Terjesztés: *Zsiga Kristóf*
E-mail: elofizetes@magyarnaplo.hu

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím:

1450 Budapest, Pf. 77.

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil:

(70) 388-7034

Központi e-mail címünk:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány (1092 Bp., Ferenc krt. 14.) és a Magyar Napló Kiadó Kft. (1062 Bp., Bajza utca 18.). Terjeszti a Magyar Lapterjesztő Zrt. (1097 Bp., Táblás u. 32.) Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.) Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknel, emailen (hirlap@posta.hu), faxon (303-3440) egy évre 7390 Ft, fél évre 3870 Ft. További információ: 06-80-444-444 Külföldi előfizetés: a szerkesztőség címen. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 60 USD vagy 50 EURO, mely átutalható a UniCredit Bank Hungary Zrt. (1065 Bp., Nagymező utca 44.) 10918001-00000421-10290001 számú számlára, vagy bankcsekkben elküldhető a szerkesztőség címére. Nyomda: Pannónia Print Kft. (1139 Bp., Frangepán utca 16.)

Meg nem rendelt kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, válaszborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Mutatópéldány kérhető a szerkesztőségben.

Címlapon:

Molnár Vilmos

(*Bakos Zoltán felvétele*)

Alig negyven éve még szüleitől, nagyszüleitől, legszűkebb környezetétől tanult meg beszélni a gyermek. Ez a szülőtáj lehetett bár a Kárpát-medence több államában is, már az első hangzókkal, szavakkal magához kötötte a beszélni kezdőt: amit tanult, ott és csakis ott lehetett megtanulnia. Másként jellemezte meg szülőttét a Jászság, a Kunság, Szatmár, Bácska, a Palócföld, Csongrád, Vazs megye vagy Erdély.

Manapság – ha idegen környezetben találkozik egymással – gyermek és fiatalabb felnőtt egyaránt úgy szólal meg, mintha a kereskedelmi televíziók képernyője vagy a rádiócsatornák hullámai lettek volna dajkái. Ahogy az öltözködés divatja, a beszéd is uniformizálódott.

Önként, sőt, saját költségén egyenruházódik, egyengondolkodik és egyenbeszél a globális világ polgára. Inkább szolgálja.

Pedig a földrajzi térségeinkhez (nemzetségeinkhez?) kötődő tájnyelvek anyanyelvünk aranytartalékai, sok, a közbeszédben fennmaradtnál régebbi elemét őrzik ma is: az állandó értékekre, a létfenntartás ősi eszközeire vonatkozó szavainkat, a mesterségeknek, a természeti jelenségeknek stb. neveit. Megőrizték az írásbeliségbe át sem áramlott hangzókat és grammatikai sajátosságokat is.

A magyar népesség hatvan százaléka, a határon túli magyarság csaknem száz százaléka ma is első anyanyelveként szülőkönyvezete tájnyelvét beszéli. Ennek a kincsnek a sorsa ősidők óta a fiataloktól függ: csak ők őrizhetik meg és adhatják át majdan gyermekeiknek.

Mi lesz, ha fiatalságunk az amerikai slágerek lejtését utánozva akar magyarul is beszélni, és minden második szava egy elrontott idegen szó lesz? Ha csak azt a furcsa csipogást, hadarást, éneklést tartja vonzónak, amit a virtuális térből hall? Ezért szüleit, nagyszüleit, gyermekkorá szereplőit lenézi (noha minden ízével, adottságával belőlük vétetett), és őszinte pillanataiban alacsonyabb rendűnek érzi önmagát is?

Régóta ismerős és megválaszolt kérdés ez, mert mindig voltak hatalmasok, akikhez hasonlítani szeretett volna a hatalom nélkül élő: „Minden ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul, és ház házra omlik”.

Az Írók Alapítványa második esztendeje tájnyelvi vetélkedőket szervez fiatalok számára, hogy tudatosítsa bennük az általuk is beszélt „első anyanyelv” értékét. Hogy tudatosítsa: miben különbözik ez az irodalmi nyelvtől és a rádiókban, tévékben használttól, de azt is, hogy ez a különbözés érték. Ne tartsák primitívnek, „bunkónak” a tájnyelvet beszélőket, legyenek tudatában annak, hogy az átlagnál többet tudnak. Ismerjék fel, hogy a tájnyelv is összeköt minket sok száz elöttünk járt nemzedékkel, akiknek az életet köszönhetjük. Tudják, hogy a tájnyelv megőrzését a maga eszközeivel segítenie kellene az oktatásnak, a közművelődésnek és a médiának is. Tudják, hogy megengedhetetlen, hogy a magyar médiában szinte kizárólag a kabarékban kapnak helyet a tájnyelvet beszélők – jobban mondva a gúnyképeik.

Eddig tizenhét erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és magyarországi iskola csapata vett részt nagy jó kedvvel, sok jó ötlettel, a maga tájnyelvét ügyesen használva a tájnyelvi vetélkedőkön, és törte a fejét azon is, hogy lehetne megmagyarítani a nyelvünkbe folyamatosan beáramló, sokat használt idegen szavakat.

Mezey Katalin

Mezey Katalin: <i>Nyelvünk aranyfedezete</i>	1
LÁTHATÁR	
Ágh István: <i>Mocsoda nyári nap!</i>	3
Koncsek József: <i>Sakktábla, pár női papucs...</i>	4
Kalász Márton: <i>(Vadon); (Nonnenwerth)</i>	6
Jókai Anna: <i>Az „éltető eszme”: Széchenyi halhatatlansága</i>	7
Tornai József: <i>A kozmikus haza</i>	8
Miskolczy Ambrus: <i>Kazinczy és Széchenyi</i>	9
Sipos Lajos: <i>A szépiró Kazinczy (Néhány megjegyzés a Pályám emlékezete című munkáról)</i>	12
Horváth Jenő: <i>Időmolekulák; Hűvös hűtlenségben; Stigmák közt</i>	17
Lázár Bence András: <i>Egy külváros alakjai</i>	18
Jakab-Köves Gyopárka: <i>Roncsok közt</i>	19
Necz Dániel: <i>Féltestvérek; Tűz hava; Apa</i>	22
Barna T. Attila: <i>Házkutatás; Nagyanyám megmenti a Junoszty televíziót</i>	23
Tompa Zsófia: <i>Álmok maradéka</i>	24
Oroszi Zsuzsanna: <i>Staffrung</i>	25
Fehérvári Balázs: <i>A hegedű</i>	27
Varga Kriszta: <i>Férfi</i>	28
Hamana Zsolt: <i>A kiválasztott</i>	29
Dudics Emese: <i>Nekrológ</i>	30
Kósa Sándor: <i>Rekonstrukció</i>	31
Bácsi István: <i>A király és a rozsmár</i>	32
Deme Tamás: <i>Metró-esemesek</i>	33
Pálfi Ágnes: <i>Búcsúverstan</i>	34
Vasi Ferenc Zoltán: <i>Álomelőttes; Mária</i>	35
Türjei Zoltán: <i>Csak az ablakban láttam</i>	36
Berta Zsolt: <i>Kalef</i>	37
NYITOTT MŰHELY	
Borsodi L. László: <i>„A dolgokra való rácsodálkozás” (Beszélgetés Molnár Vilmossal)</i>	45
EURÓPAI FIGYELŐ	
Alina Kochańczyk: <i>A vidéki lét tájai (Gondolatok Marek Danielkiewicz lírájáról)</i> (Szenyán Erzsébet fordítása)	54
Marek Danielkiewicz: <i>Canterbury mesék (7); A srác fényképe 16. születésnapján</i>	56
<i>Elégia Adam Falkiewicz zeneszerző (1980–2007) eltávozására; Búcsú Orfeuszról</i> (Kovács István fordításai)	57
KÖNYVSZEMLE	
Soltész Márton: <i>A felejtés mint konstrukció, dekonstrukció és revízió (Deák László: A felejtés angyala)</i>	58
Kelemen Lajos: <i>Egy magyar amerikai magyar leckéi (Nagy Károly: Amerikai magyar szigetvilágban)</i>	59
Urbán Péter: <i>Három regény (A Magyar Napló Kiadó és az Írott Szó Alapítvány regénypályázatának első három díjazott kötetéről)</i>	61
Zsille Gábor: <i>„Látja, hazatértem” (Kalász Márton: Berlin – zárt övezet)</i>	64
Széles Klára: <i>Albert Zsuzsa legendás legendáriuma (Albert Zsuzsa: Irodalmi legendák, legendás irodalom 6.)</i> ...	66
Bakonyi István: <i>In Memoriam Szopori Nagy Lajos</i>	69
<i>Szerzőink</i>	70

Számunkat Árkossy István grafikáival illusztráltuk